

Lezen: Matteüs 3:7-17

Uit de hemel klonk een stem: 'Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind ik vreugde.' (vs. 17)

Ieder mens heeft van tijd tot tijd bevestiging nodig. Het doet je immers góéd wanneer iemand tegen je zegt: 'Je mag er zijn. Je bent gewenst, aanvaard, geliefd.' Dat geeft vertrouwen - niet het minst in jezelf. Het éérste wat Matteüs vermeldt over Jezus als volwassene is dit: een stem uit de hemel spreekt van 'geliefde Zoon' en 'in jou vind Ik vreugde'. Dat klinkt als een bemoediging aan het begin van Jezus' loopbaan. Jezus heeft oren naar Gods stem en oog voor het werk van de Geest. Wij staan aan het begin van een nieuw jaar. De beste van 'de beste wensen' is misschien wel: vertrouwen. De heilige Geest geeft het vertrouwen om zeker te weten dat God ons wenst, aanvaardt en liefheeft. Dat houdt de toekomst open.

Dinsdag 2 januari

Lezen: Matteüs 4:1-11

Want er staat geschreven... (vs. 10)

Twee januari is zo'n dag om aan de slag te gaan met alle goede voornemens. Wat zal ervan lukken, bijvoorbeeld als je in de verleiding komt om de waarheid te verdraaien, duistere dromen te koesteren, rijk of populair te worden? Hoe sterk zul je dan staan? Het zijn vragen die in ieder geval opkomen vanuit de situatie waarin Jezus zich bevindt, aan het begin van zijn openbaar optreden. Het zijn beproevingen, die helpen om na te gaan waar je kracht ligt. Waar haal je de moed vandaan om 'nee' te zeggen tegen de schone schijn, de gemakzucht en de verleiding van de macht? Jezus zegt tot drie keer toe: 'Er staat geschreven...' Hij kiest voor Gods Woord als houvast. Die keuze verhoogt nóg altijd de weerstand tegen de greep van het kwaad.

Woensdag 3 januari

Lezen: Matteüs 4:12-25

'Kom tot inkeer,' zei Hij, 'want het Koninkrijk van de hemel is nabij!' (vs. 17)

'Wanneer mag iemand zich 'bekeerd' voelen?', vroeg de interieurverzorgster aan haar werkgever, dominee Spurgeon. Waarop hij geantwoord moet hebben: 'Jij bent pas echt bekeerd, als je voortaan ook ónder de mat veegt.' Beking, tot inkeer komen, heeft alles te maken met wat je dóét. Dáár was de interieurverzorgster nog niet aan toegekomen. Eigenlijk roept zij met haar vraag zichzelf óp het matje! Beking laat zich goed vertalen met: een nieuwe oriëntatie, op Gods Koninkrijk. Alles wat Jezus gaat doen en zeggen, heeft dáármee te maken. Het werkt aanstekelijk. De eerste discipelen gaan aan de slag in het netwerk van Jezus. Zij voelen zich geroepen. Dat is wat oriëntatie op Jezus met je doet. Hij zet je aan het denken en aan het werk.

Donderdag 4 januari

Lezen: Matteüs 5:1-10

Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het Koninkrijk van de hemel. (vs. 3)

Zalige mensen zijn mensen die God gelukkig maken, zoals een vader gelukkig kan worden van zijn kind. Een beetje vader is weleens boos, verdrietig of teleurgesteld. Dan praat hij vast niet alles *van* zijn kind goed. Hij praat wél altijd goed *over* zijn kind. Het is zijn kind en het hoort erbij. En daarmee is dat kind gelukkig te prijzen. Dáár begint Jezus mee. Hij claimt kwetsbare mensen voor een Koninkrijk, waarvan God de grenzen trekt. In dát Koninkrijk hoor je bij de harde kern als je nog kunt huilen om wat niet eerlijk is, als je zacht en aardig durft te zijn, als je je druk maakt voor een betere wereld, als je vrede wilt sluiten. Het is niet gemakkelijk, maar wél zinvol, tot eer van God, de Vader.

Vrijdag 5 januari

Lezen: Matteüs 5:11-16

Jullie zijn het zout van de aarde. (vs. 13)

Jezus begint zijn 'intentieverklaring' met het opsommen van mensen die ogenschijnlijk niet veel te betekenen hebben. Het zijn kwetsbare groepen, altijd weer. Als Jezus zegt: 'Jullie zijn het zout van de aarde', dan lijkt Hij óók te wijzen op zúlke mensen. Hoezo dan? Armen geven smaak aan het leven, want zij relativeren onze rijkdom. Zachtmoedigen zijn het zout in de pap; zij zetten grote vraagtekens bij onze drukdoenerij. Treurenden zorgen ervoor dat de wereld niet bederft; zij doen ons beseffen wat ons leven zo de moeite waard maakt. Let op! Jezus zegt niet: 'Jullie moeten...' of: 'Probeer het maar...' en zelfs niet: 'Je kunt het!' Hij zegt: 'Jullie *zijn* het.' Is het niet verwonderlijk dat God zoveel in ons ziet?!

Zaterdag 6 januari - Driekoningen

Lezen: Matteüs 5:17-20

...zolang de hemel en de aarde bestaan, blijft elke jota, elke tittel in de wet van kracht, totdat alles gebeurd zal zijn. (vs. 18)

Jezus geeft zijn leerlingen les in liefde. Vóór Hij daaraan begint, wordt - zoals bij elke leraar - een lesdoel geformuleerd. En er worden afspraken gemaakt met de leerlingen. Deel I: waartoe de leraar zich verplicht. Deel II: wat Hij van zijn leerlingen verwacht. Jezus gaat de Wet en de Profeten uitleggen, vervullen. Hij doet wat gevraagd wordt en geeft daar de nodige uitleg bij. Hij brengt menselijk in beeld waartoe wij op aarde zijn, tot in de kleinste details: tittel en jota. Dat is niet benauwend of overdreven bedoeld, maar werkt juist heel bevrijdend. Zo van: zelfs jij kunt het - als je wilt. Doe wat je kunt. Doe normaal. Gehoorzaamheid aan 'Wet en Profeten' helpt om normaal te doen, om normen en waarden te zoeken in het licht van de Bijbel. En het zijn de 'kleine' dingen die 't hem doen. Doe maar gewoon. Dáár gebeurt het - meestal.

Zondag 7 januari

Lezen: Matteüs 5:21-26

Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. (vs. 21)

Als je nooit een vlieg kwaad doet, dan ben je gauw klaar met dit gebod. Maar bij Jezus luistert het nauwer. Hij zoekt naar een diepere uitleg en toepassing. In de Tien Geboden gaat het bij 'moorden' om voorbedachte raad, eliminatie. Het gebod is bedoeld als bescherming tegen een agressieve houding en woede die uit de hand loopt. Waar begint dat toch en wat kun je ertegen doen? Jezus geeft een paar voorbeelden. Als je iemand nietsnut noemt of dwaas, dan dénk je ook zo over de ander. Zover kan het beter niet komen. Dat is nergens goed voor en het klinkt onverzoenlijk. Dan wordt het moeilijk om - bijvoorbeeld op zondag - te zingen van vergeving. Liefde voor God? De proef op de som is hoe jij over een ander praat.

Maandag 8 januari

Lezen: Matteüs 5:27-31

Wie zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidingsbrief meegeven. (vs. 31)

Echtscheiding is een kwetsbaar onderwerp. Daarom is het goed om te beseffen dat Jezus heel mild kan zijn, zoals bij die vrouw bij de bron. Hij wil vast niet dat zijn toehoorder - of later de kerk - verstrikt zal raken in eindeloze discussies over wat nu precies wel en niet toegestaan is. Jezus spreekt de mannen in zijn maatschappij ongehoord heftig aan op hun verantwoordelijkheden. Op het gebied van seksueel gedrag is Jezus' houding vandaag nog net zo actueel en uitdagend als de dag van toen. Er is niets mis met seksueel verlangen. Het is zelfs zó kostbaar dat het gezonde bescherming verdient. Het huwelijk biedt kans om liefde en trouw veilig te bewaren. En voor iedereen geldt in elke relatie altijd: respect en het bewaken van grenzen sparen levens.

Dinsdag 9 januari

Lezen: Matteüs 5:32-42

...heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen... (vs. 44)

Je vijanden liefhebben en bidden voor wie je vervolgen... Aanslagen doen ons beseffen dat de dreiging dichtbij komt. Het volgende zinnetje brengt het idee van 'vijand' óók dichterbij: 'Je vijand is degene die van je af wil, of van wie jij af wilt.' Je vijand liefhebben... Dat is sterk. De Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer zegt: 'Het is een liefde, niet uit zwakheid geboren, maar uit de kracht van Jezus, die voor zijn vijanden aan het kruis ging, en zelfs dáár voor hen bad.' Gods liefde gaat ook uit naar mensen die Hem niet hoeven. Dat verdient navolging, want het tegenovergestelde van liefde is niet haat, maar onverschilligheid. Gebed helpt om dát te voorkomen. Gebed verandert niet de situatie. Gebed verandert jou.

Woensdag 10 januari

Lezen: Matteüs 5:43-48

Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is. (vs. 48)

Volmaakt... Jezus scherpt een aantal van de Tien Geboden flink aan. Dat is al veel gevraagd. En dan sluit Hij óók nog eens af met de oproep om volmaakt te zijn. Dat zou frustrerend kunnen klinken, maar dat is nergens voor nodig. Integendeel. Volmaakt zijn is je best doen! Nou ja, het kost wél wat. Het kost jezelf. We komen dat duidelijk tegen in de Bijbel. Het gaat bij 'volmaakt' niet om een vlekkeloze staat van dienst, zonder fouten of gebreken, schuld of tegenzin. Bij 'volmaakt' gaat het om de houding, de gezindheid, de wil om goed te doen - niet omdat het móét, niet om te scoren bij God of de naaste, maar van harte, omdat je het niet láten kunt, uit liefde. En telkens als dat lukt, lijk je op je hemelse Vader, 100 procent.

Donderdag 11 januari

Lezen: Matteüs 6:1-6

Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, sluit de deur en bid tot uw Vader in het verborgene; en uw Vader, die in het verborgene ziet, zal het u vergelden. (vs. 6, NBG-vertaling 1951)

Bidden op de hoek van de straat valt op. Dat was in Jezus' dagen ook de bedóéling. Op deze manier herinnerde een straatbidder, meestal een farizeeër, de mensen aan het gebedsuur, drie keer daags. Immers, niet jij bewaart de regelmaat, maar de regelmaat bewaart jou. De binnenkamer was de binnenste kamer van een huis, de enige kamer met een deur, want dáár lag het voedsel opgeslagen. Op die manier konden ongewenste derden er niet bij, mens of dier. Er zijn momenten, dan hoeft een ander niet te weten hoe en wat. God mag het weten. God is in het verborgene en ziet waar je mee bezig bent. Dat geldt trouwens óók voor het geven van goede gaven, zegt Jezus. Bidden helpt om voor jezelf te ontdekken waar je mee bezig bent. Bidden houdt de 'voorraad' van de inwendige mens op peil.

Vrijdag 12 januari

Lezen: Matteüs 6:7-15

Bid daarom als volgt: Onze Vader in de hemel... (vs. 9)

Het 'Onze Vader' is nog altijd een bekend gebed. Het heeft een vaste opbouw. Noem het een formuliergebed. Een van de voordelen daarvan is: het kán niet eens een gebed zonder end worden! Dat gevaar loop je bij een 'vrij' gebed. Ze zeggen wel dat zo'n vrij gebed spontaner is. Jezus geeft als reactie op 'eindeloos woordprevelen' dat wereldwijd bekend geworden gebed. Opvallend. En, het geeft te denken... Zo'n vaststaand gebed helpt om niet te véél woorden te gebruiken en óók om niet per se alle nood altijd te noemen. Iemand vergeleek eens een vaststaand gebed met je eigen huis. Het is vertrouwd. En méér dan eens ga je er anders uit dan je erin gekomen was. Het 'Onze Vader' staat als een huis, vertrouwd en goed.

Zaterdag 13 januari

Lezen: Matteüs 6:16-18

...zodat niemand ziet dat je aan het vasten bent, alleen je Vader, die in het verborgene is. (vs. 18)

Vasten is een goede gewoonte. Wie vast, ontzegt zich vrijwillig iets voor een bepaalde tijd. Zoek maar na in de Bijbel! Het helpt om je te concentreren op wat je werkelijk nodig hebt. Het hoeft niet op te vallen - beter van niet. Maar als je bijvoorbeeld in de veertig dagen vóór Pasen geen alcohol drinkt, dan gaan mensen vragen stellen. Dat is dan zo'n moment om te vertellen wat je beweegt. Soms spreken mensen met elkaar af wat ze gaan doen of laten. Dat geeft verbondenheid en dat helpt om het vol te houden. Gelukkig is er voldoende informatie over te vinden. Steeds meer mensen doen er zinvolle ervaringen mee op, zoals dankbaarheid, zelfbeheersing en bewust genieten. En er is altijd een manier te vinden die bij jou past, vast en zeker!

Zondag 14 januari

Lezen: Matteüs 6:19-23

Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn. (vs. 21)

Als je iemand of iets prioriteit geeft - bijvoorbeeld een eredienst meevieren vandaag - dan laat je merken wat je belangrijk vindt. Waar gaat je hart naar uit? Dat kan niet verborgen blijven. Jezus geeft drie voorbeelden die kunnen helpen om dat te beseffen. Als jouw grootste rijkdom is dat er een God is 'zo ver en zo met mij verbonden', dan geeft dat vertrouwen voor later, maar óók voor het hier-en-nu. Als je er waarde aan hecht hoe God naar mensen kijkt, dan straalt dat zelf óók uit met vriendelijke ogen. Als geld niet jouw baas is, dan ben je rijk. Dat maakt je vrij om er verantwoord mee bezig te zijn. Het is allemaal een kwestie van prioriteit.

Maandag 15 januari

Lezen: Matteüs 6:24-34

...want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last. (vs. 34)

Jezus heeft oog voor al het mooie in het leven, kwetsbaar en kostbaar. Hij weent om Jeruzalem en om de dood van zijn vriend Lazarus. Hij heeft alle verzeiking op zich geladen, is altijd vol ontferming bewogen. Hij heeft zich van God en mensen verlaten gevoeld. Maar... door dat alles één bewaart Jezus een sterk besef van de goedheid van zijn Vader, de Schepper van de wereld. Dat is zijn ervaring en die gunt Hij iedereen. Het heeft te maken met zijn godsbeeld. Hij heeft het over de levende God die de wereld liefheeft. Die liefde maakt gelukkig, wekt vertrouwen en zorgt ervoor dat de noodzakelijke zorg niet méér beslag op ons legt dan nodig is. Zorgen moet je niet maken, zorgen moet je doen.

Dinsdag 16 januari

Lezen: Matteüs 7:1-5

Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt. (vs. 1)

Fanatieke gelovigen kunnen je het idee geven dat zij God aan hun kant hebben en Hem kunnen en moeten verdedigen. Dan wordt het gevaarlijk, want dan is alles toegestaan. Daar groeit ruimte voor terreur. Zo ver kan het komen wanneer mensen elkaar veroordelen zonder meer. Dat leert de geschiedenis ons tot op de dag van vandaag, in het groot en in het klein. Jezus waarschuwt tegen de verleiding om neer te kijken op elkaar als de ander een fout maakt. Wie zijn wij? We zijn God niet. Aan Hem moeten we het oordeel overlaten. Dat maakt bescheiden. Jezus sluit niet uit dat er een splinter in het oog van de ander zit. Als we daar iets aan willen doen, dan gunt Hij ons daarbij zelfkennis. Die wordt gegeven zodra we in de ogen van de ander onszelf zien.

Woensdag 17 januari

Lezen: Matteüs 7:6

Geef wat heilig is niet aan de honden en gooi je parels niet voor de zwijnen... (vs. 6)

Felle woorden van Jezus: 'Haal het niet in je hoofd om wat heilig is te grabbel te gooien, oftewel aan de honden of de zwijnen te voeren.' Het is een staande uitdrukking geworden die te pas en te onpas wordt gebruikt: gooi geen parels voor de zwijnen. Als de organist in de kerk speelt terwijl de mensen in de kerk er gewoon doorheen praten, kun je zeggen dat hij bezig is om parels voor de zwijnen te gooien. Of Jezus het zo bedoelde? De richtlijnen voor het leven die door Jezus worden aangereikt, hebben te maken met onderling gedrag, met het ontvangen en bewaren van de boodschap van het Evangelie. Houd in stand wat echt heilig is voor jullie, ook samen als leerlingen van Jezus. Verkwansel het niet maar koester het als een kostbare parel. Dan leef je dicht bij de Heilige, onze God.

Donderdag 18 januari

Lezen: Matteüs 7:7-11

Want ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. (vs. 8)

Ja, ja – mooi niet dus. Jezus belooft iets wat Hij niet waar kan maken als Hij zegt dat je zult ontvangen als je vraagt, vinden als je zoekt en dat er opengedaan zal worden als je klopt. Veel mensen zijn teleurgesteld in God, omdat ze niet ontvingen wat ze vroegen en niet vonden wat ze zochten. Ze hebben voor hun gevoel tevergeefs aangeklopt bij God. Helemaal kriebelig worden ze van die zekere woorden van Jezus. Ja, ja – nee dus. Maar de conclusie dat ons gebed niet wordt verhoord en dat veel bidden niet helpt, kun je niet trekken naar aanleiding van de uitspraak van Jezus. Want als Jezus het heeft over vragen, zoeken en kloppen, dan heeft Hij het over het thuiskomen bij God. Blijf vooral vragen, zoeken en kloppen, dan zul je ontdekken dat je bij God binnenkomt en dat Hij geeft wat je nodig hebt.

Vrijdag 19 januari

Lezen: Matteüs 7:12

Behandel anderen dus steeds zoals je zou willen dat ze jullie behandelen. (vs. 12)

De zogenaamde gulden regel, 'Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet', was al vóór Jezus ook buiten het jodendom bekend. Jezus kiest voor de positieve vorm: 'Behandel anderen zoals je zou willen dat ze jou behandelen.' Oftewel: ga eerst bij jezelf na hoe jij behandeld wilt worden. Je wilt ongetwijfeld graag dat mensen jou liefhebben, dat een ander te vertrouwen is en jou niet kapot wil maken, dat mensen mild zijn en barmhartig voor jou en dat ze je dat wat je minder goed deed, niet eeuwig blijven nadragen. Welnu, heb dan zelf ook de ander lief, wees te vertrouwen, maak niemand kapot, wees mild, barmhartig en vergevingsgezind. En om dat vol te houden, mag je zeker zijn van Gods eeuwige liefde voor jou. Leef vanuit die liefde.

Zaterdag 20 januari

Lezen: Matteüs 7:13-14

Nauw is de poort naar het leven, en smal de weg ernaartoe... (vs. 14)

Als Jezus het heeft over een nauwe poort en een smalle weg, zie ik meteen een tekening voor me die vroeger nogal eens in een kerk of bij mensen thuis hing. Al kijkend naar de plaat kon je ontdekken dat er twee wegen zijn om te gaan, een smalle en een brede. Op de brede weg gebeuren allerlei vrolijke dingen. Dat lijkt leuk, maar die brede weg eindigt duidelijk in de hel. De veel saaier en steile smalle weg, met strenge dominees en grote kerken, voert je regelrecht de hemel in. 'Kies maar' is dan de boodschap. Maar de tekening past niet bij de woorden van Jezus. Met de brede weg bedoelt Jezus de strenge, wettische uitleg van de richtlijnen voor het leven zoals die door de schriftgeleerden werd geleerd. Die weg was veel te zwaar om te gaan. En met de smalle weg en de nauwe poort wordt de weg bedoeld die Jezus wijst. Dat is de weg ten leven.